

Korzyści przedsiębiorstw z odpowiedniego poziomu bezpieczeństwa i higieny pracy

Bezpieczeństwo i higiena pracy (BHP) wpływa na wyniki przedsiębiorstw, a zarazem jest obowiązkiem prawnym i społecznym. Przedsiębiorstwa powinny doceniać nie tylko to, że stosowanie zasad BHP zapobiega urazom i chorobom spowodowanym pracą, ale że jest to także zasadniczy element sukcesów przedsiębiorstw.

Dlaczego BHP jest zasadniczym elementem dobrego przedsiębiorstwa?

Bezpieczeństwo i higiena pracy:

- pozwala wykazać, że firma jest odpowiedzialna społecznie
- chroni i umacnia wizerunek marki i wartość marki
- pomaga zmaksymalizować wydajność pracowników
- zwiększa zaangażowanie pracowników w wykonywaną pracę
- sprawia, że pracownicy są bardziej kompetentni i zdrowsi
- zmniejsza koszty prowadzenia firmy i zakłócenia w pracy
- pomaga przedsiębiorstwom spełnić oczekiwania klientów w zakresie BHP
- zachęca pracowników do dłuższej aktywności życiowej.

Każde przedsiębiorstwo może czerpać korzyści z inwestowania w BHP. Proste usprawnienia pomagają zwiększyć konkurencyjność, rentowność i motywację pracowników. Wdrożenie systemu zarządzania BHP zapewni skuteczne ramy zapobiegania wypadkom i chorobom lub ograniczania ich występowania.

Najważniejsze zasady BHP

- zaangażowanie w poprawienie BHP i umiejętność pokierowania tym procesem
- skuteczna polityka i procedury w zakresie BHP
- aktywne programy oceny ryzyka
- wyszkoleni i kompetentni pracownicy
- skuteczne środki kontroli ryzyka
- stałe monitorowanie i procesy oceny

Chociaż zasady właściwego BHP odnoszą się do każdej organizacji, bodźce ekonomiczne mogą być różne dla dużych i małych organizacji.

Duże organizacje

Dobre firmy już dawno zrozumiały, jak duże znaczenie ma ich dobry wizerunek i reputacja.

Przedsiębiorstwa zwracające uwagę na „potrójną linię przewodnią” osiągają lepsze wyniki na giełdzie niż ich mniej troszczący się o nią konkurenci. (The Economist)

Oczekuje się, że duże organizacje będą wykazywać się coraz wyższymi standardami nadzoru korporacyjnego i większą przejrzystością w sprawozdawczości. Funkcjonowanie w gospodarce rynkowej i jednocześnie w społeczeństwie bardziej świadomym zagrożeń oznacza, że wiele przedsiębiorstw zdaje sobie teraz sprawę z istotnych korzyści, jakie mogą osiągnąć, włączając działania z zakresu BHP do własnego całościowego modelu prowadzenia działalności gospodarczej. Obejmują one:

- poprawienie wizerunku, wartości marki i opinii o przedsiębiorstwie
- wywiązywanie się ze zobowiązań wynikających z odpowiedzialności społecznej przedsiębiorstwa (*corporate social responsibility – CSR*)
- utrzymywanie i promowanie zaufania inwestorów
- rozwijanie pozytywnego zaangażowania zainteresowanych stron.

Zarząd uznaje, że zarówno biznesowe wyniki grupy, jak i jej wartość dla zainteresowanych stron są uzależnione od jej działań w zakresie bezpieczeństwa i zdrowia w pracy. Wymaga to, by dyrektorzy zarządzający i wszyscy pracownicy wykazywali pozytywne podejście do zagadnień zdrowia i bezpieczeństwa. (Dyrektor zarządzający, Uniq plc – sektor spożywczy)

Odpowiedzialność społeczna przedsiębiorstwa (CSR) polega na określeniu, jak firma może uwzględnić oddziaływanie ekonomiczne, społeczne i środowiskowe w swoim sposobie funkcjonowania. BHP może istotnie wpłynąć na metodę realizowania przyjętych zasad. Szczególne znaczenie mają:

- włączenie BHP w szersze inicjatywy nadzoru korporacyjnego
- zapewnienie, by odpowiednie do zagrożeń działania z zakresu BHP były stosowane przez wykonawców i dostawców
- motywowanie innych przedsiębiorstw do poprawienia warunków BHP przez „nacisk równych sobie” (*peer pressure*).

Produktywność i wydajność

Głównym zobowiązaniem UE określonym w strategii lizbońskiej² jest nadanie takiego samego znaczenia kwestii zwiększenia zatrudnienia, jak i wydajności przez większą konkurencyjność. Koszty wypadków przy pracy i chorób zawodowych w krajach UE-15 stanowią 2,6–3,8% PKB.

¹ „Potrójna linia przewodnia” obejmuje poszerzony zakres wartości i kryteriów mierzenia sukcesu organizacyjnego (i społecznego); sukces ekonomiczny, środowiskowy i społeczny. (http://en.wikipedia.org/wiki/Triple_bottom_line).

² Patrz strona internetowa: (http://ec.europa.eu/growthandjobs/pdf/COM2005_024_en.pdf).

Korzyści dla produkcji i wydajności – obok mniejszej liczby wypadków i chorób – mogą być skutkiem:

- podniesienia poziomu motywacji, współpracy i morale pracowników
- zwiększenia wydajności pracowników i skuteczniejszych metod pracy
- minimalizowania nieplanowanych kosztów przez skuteczne planowanie ciągłości działania
- poprawienia jakości rekrutacji i zatrzymywania pracowników
- zmniejszenia składki ubezpieczeniowej
- zmniejszenia potencjalnego narażenia na karne lub cywilne procesy sądowe.

Dzięki inwestowaniu we właściwy poziom BHP można osiągnąć zwrot w wysokości nawet 12:1 (zysk 12 euro z każdego zainwestowanego 1 euro).

Istnieje wyraźny i bezpośredni związek między zachowaniami społeczeństwa przedsiębiorstwa a jego reputacją, sprzedażą, marką i tak naprawdę wartością ogólną. Ta korelacja (wraz z konsekwencjami) staje się coraz silniejsza, w miarę jak wzrasta zarówno wielkość przedsiębiorstwa, jak i wartość marki. (Leipziger)³

Małe przedsiębiorstwa

Wiele małych i średnich przedsiębiorstw również zaczyna dostrzegać koszty niewystarczających działań w zakresie BHP oraz korzyści z dobrego poziomu BHP. Najbardziej przejawia się to w:

- spełnianiu wymagań klientów biznesowych w zakresie BHP w celu zdobycia i utrzymania umów
- unikaniu zakłóceń w działalności i utraty najważniejszych pracowników
- motywowaniu pracowników i podtrzymywaniu ich zaangażowania
- dostępności i przystępności ubezpieczenia.

Nowe i rozwijające się przedsiębiorstwa, które starają się utrzymać trwały rozwój i zyskać stabilizację działalności, zdają sobie sprawę, na ile ich poziom BHP może się do tego przyczynić. Jest to najbardziej zauważalne w aspekcie spełniania oczekiwań klientów w zakresie BHP.

Nie tylko podniosło się morale pracowników i zmniejszyła chorobowość, w znacznym stopniu sprzyja to także zatrzymywaniu dotychczasowych klientów i staje się rzeczywistym czynnikiem różnicującym przy pozyskiwaniu nowych możliwości biznesowych i rozwijaniu przedsiębiorstwa. (John Purnell, dyrektor regionalny, Cougar Automation Ltd)

Konieczność odpowiedzialnego działania przedsiębiorstw prowadzi także do nakładania wymagań na dostawców. Inwestowanie w odpowiednie standardy BHP zwiększa konkurencyjność przedsiębiorstwa, co z kolei rozwija umiejętność utrzymywania klientów i pozyskiwania nowych możliwości działania.

Wydajność i pracownicy

Niski poziom BHP ma nieproporcjonalnie duży wpływ na małe przedsiębiorstwa. Ludzkie i ekonomiczne koszty wypadku śmiertelnego, dużego pożaru czy postawienia poważnego oskarżenia są oczywiste. Około 60% przedsiębiorstw, których działalność została przerwana na ponad dziewięć dni, wypada z rynku. Ale przedsiębiorstwa o wysokim poziomie mogą odnieść korzyści wpływające na wydajność, takie jak:

- bezpieczniejsze metody pracy, umożliwiające również szybsze wykonanie pracy i to przez mniejszą liczbę pracowników
- niższe wskaźniki wypadków, niebezpiecznych zdarzeń i chorób – istnieją przykłady zmniejszenia o połowę absencji chorobowej
- zmaksymalizowanie poziomu rekrutacji, motywacji i zatrzymywania wykwalifikowanych pracowników.

Ubezpieczenie

Przedsiębiorstwa nie mogą działać legalnie bez odpowiedniego ubezpieczenia, ale składki wzrastają i coraz trudniej jest uzyskać zniżki. Koszty ubezpieczenia pracowników są różne w zależności od typu prowadzonej działalności. Stawki w wypadku pracy biurowej wynoszą mniej niż 0,5% sumy wynagrodzeń; w wypadku pracy produkcyjnej są wyższe i wynoszą około 5%. Stawki za prace budowlane, takie jak prace dachowe, wynoszą nawet 15%. W większości krajów możliwe jest znaczne podwyższenie lub obniżenie stawek podstawowych – w zależności od systemu ubezpieczenia – co oznacza istotne oszczędności finansowe dla firm o wysokim poziomie BHP i kary dla tych o niskim poziomie BHP.

Niech to zadziała

Przesłanie jest jasne: **właściwy poziom BHP to dobry interes**. Przedsiębiorstwa powinny uwzględnić BHP w zarządzaniu firmą i zwiększyć świadomość najważniejszych osób podejmujących decyzje w organizacji.

Czy Państwa klienci, inwestorzy lub banki oczekują odpowiedzialnego podejścia do BHP, uwzględniającego właściwe zarządzanie ryzykiem? Czy działalność przedsiębiorstwa zostałaby zakłócona, gdyby doszło do wypadku? Czy strata jednego lub większej liczby najważniejszych pracowników naraziłaby przedsiębiorstwo na szkody? Czy niższe koszty ubezpieczenia lub zwiększenie wydajności przyniosłoby Państwu korzyści? Jeśli odpowiedź na którekolwiek z tych pytań brzmi „tak”, to BHP prawdopodobnie będzie ważnym czynnikiem powodzenia w prowadzeniu działalności przedsiębiorstwa.

Więcej informacji na temat BHP i wyników ekonomicznych znajduje się pod adresem internetowym: <http://osha.europa.eu/topics/business/performance>.

Więcej informacji na temat BHP i wyników ekonomicznych w Polsce znajduje się pod adresem internetowym: http://pl.osha.europa.eu/topics/czynniki_ekonomiczne.

³ D. Leipziger (2001), SA8000: The definitive guide to the new social standard, Financial Times Prentice Hall.

Europejska Agencja Bezpieczeństwa i Zdrowia w Pracy

Gran Vía, 33, E-48009 Bilbao

Tel. (+ 34) 94 479 43 60, Faks (+ 34) 94 479 43 83

E-mail: information@osha.europa.eu

